

men. De daar gestationeerde legerbommenwerpers droegen er o.m. zorg voor dat de grootste Japanse marinebasis in dit deel van de *Pacific*, Truk in de Marianen, gebombardeerd werd zolang de oorlog tegen Japan nog voortduurde.

De in de Marshall-groep ondernomen offensieve operaties waren tactisch uitnemend uitgevoerd en brachten de *Joint Chiefs of Staff* een flinke stap verder op de weg naar het strategisch doel dat zij zich hadden gesteld. *Admiral King* zond van Washington uit 'all hands concerned with the Marshall Islands operation' de volgende boodschap: 'Well and smartly done. Carry on.'¹

*

Het waagstuk van de landingen op de Gilbert-eilanden was gelukt, toen de Geallieerde oorlogsleiders elkaar eind november '43 in Cairo ontmoetten, vervolgens in Teheran confereerden met Stalin en tenslotte onderling en met Tsjiang Kai-sjek nieuwe besprekingen voerden, opnieuw in Cairo.

In Teheran werd, gelijk reeds vermeld, aan Stalin toegezegd dat in mei '44 de grote Geallieerde landing in West-Europa zou plaatsvinden, en werd door de Russische dictator meegedeeld dat hij aan het einde van de oorlog met Duitsland zou gaan deelnemen aan de oorlog met Japan. In Cairo waren de gesprekken met Tsjiang Kai-sjek moeilijk: hij eiste een enorme uitbreiding van de Geallieerde steun – die eis werd afgewezen; ten eerste was de Ledo-weg nog steeds niet voltooid en ten tweede werd betwijfeld, nu ook door president Roosevelt, of de Chinese maarschalk van de hulp die hem, als in '42 en '43, door de lucht moest worden toegezonden, een effectief gebruik zou maken. Wat de oorlog tegen Japan betrof, was de voornaamste conclusie die in Cairo door Roosevelt, Churchill en de *Combined Chiefs of Staff* werd bereikt, dat het, nu de landingen op de Gilbert-eilanden met succes waren bekroond, de *Pacific Fleet* voortdurend werd versterkt, het Amerikaanse overwicht ter zee en in de lucht steeds groter werd en de Amerikaanse onderzeeboten met hun nieuwe torpedo's ware slachtingen aanrichtten onder de Japanse vrachtschepen en tankers, irreëel was om er van uit te gaan dat Japan pas drie jaar na Duitsland verslagen kon worden – anderhalf jaar leek haalbaar. Van belang was daarbij dat de Amerikaanse luchtmacht spoedig

¹ Aangehaald in Morison: *Aleutians, Gilberts and Marshalls*, p. 281.